

Sygnatura akt IV U 110/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Staszkiwicz

Protokolant: Agnieszka Zamojska

po rozpoznaniu w dniu 03 kwietnia 2019 r. w Jeleniej Górze

sprawy z odwołania P. K.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.**

na skutek odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 15 stycznia 2016 r. znak (...) (...)

w przedmiocie jednorazowego odszkodowania

I. odwołanie oddala,

II. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa,

III. zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sygn. akt IV U 110/17

UZASADNIENIE

Wnioskodawca P. K. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 15.01.2016 r., odmawiającej mu prawa do wypłaty jednorazowego odszkodowania w związku z pogorszeniem stanu zdrowia z tytułu wypadku przy pracy z dnia 21.12.2009 r.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że nie zgadza się z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS oceniającej uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5%, przy ponownym ustaleniu jej wysokości, gdyż zdolności manualne w prawej ręce ma ograniczone na nie mniej niż 50%. W wyniku wypadku został inwalidą bez żadnych uprawnień, a określenie uszczerbku na zdrowiu w wysokości 15% nijak się ma do rzeczywistości. Jest praworęczny i ma wykształcenie w zakresie blacharza samochodowego, lecz przy ograniczeniach manualnych nie jest w stanie pracować w wyuczonym zawodzie.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W., działając przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 360 zł. W uzasadnieniu strona pozwana wskazała, że w oparciu o przepisy art. 12 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odmówiła wnioskodawcy prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu pogorszenia stanu zdrowia będącego następstwem wypadku przy pracy. Podstawą faktyczną rozstrzygnięcia było orzeczenie komisji lekarskiej ZUS, stwierdzające że uszczerbek na zdrowiu w wysokości 15 % nie uległ zwiększeniu w stosunku do poprzednio orzeczonego o co najmniej 10%.

Wyrokiem z dnia 23.02.2017 r. Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu pogorszenia stanu zdrowia na skutek wypadku przy pracy z dnia 21.12.2009 r. w kwocie odpowiadającej 20% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu i 20% stałego uszczerbku na zdrowiu, zaliczając na poczet odszkodowania kwotę dotychczas przyznaną oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 07.06.2017 r. uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze IV Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że po przeanalizowaniu materiału dowodowego w sprawie oraz pisemnego uzasadnienia wyroku nie doszedł do konkluzji zawartych w sentencji wyroku. Nie ma w szczególności oparcia w tym materiale zawarte w sentencji wyroku Sądu Rejonowego wyliczenie wnioskodawcy 20 % długotrwałego uszczerbku na zdrowiu i 20 % stałego uszczerbku na zdrowiu. Zatem, zdaniem Sądu Okręgowego, postępowanie prowadzone przed Sądem Rejonowym w ogóle nie dało odpowiedzi na pytanie, o ile zmienił się uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy od daty wydania poprzedniej decyzji organu rentowego, którą przecież ustalono ten uszczerbek jako długotrwały na poziomie 10%. W kontekście powyższego uznał Sąd Okręgowy, że musiałyby w przedmiotowej sprawie przeprowadzić całe postępowanie dowodowe, ponieważ w pierwszej kolejności należy ustalić prawidłowe oznaczenie stwierdzanych u wnioskodawcy schorzeń i dopiero wówczas określać, o ile procent pogorszył się stan zdrowia wnioskodawcy. Zauważył Sąd Okręgowy, że organ rentowy wcześniej orzekł 10 % długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, obecnie Sąd Rejonowy orzekł 40 % takiego uszczerbku, a zatem wnioskować należałoby, że stan zdrowia wnioskodawcy uległ pogorszeniu o 30 %, co zdaniem Sądu – w kontekście dotychczas zebranego materiału dowodowego - wydaje się być wątpliwe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21.12.2009 r. P. K. uległ wypadkowi przy pracy, w wyniku którego doznał złamania otwartego obu kości przedramienia ręki prawej wraz z naruszeniem ciągłości mięśni i ścięgien.

Dowód: protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy w aktach

ZUS;

Jest bezsporne, że komisja lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzeczeniem z dnia 13.12.2011 r. ustaliła, w oparciu o pozycję 123 a tabeli, że P. K. doznał długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, w związku z tym wypadkiem, w wysokości 10%.

Jest bezsporne, że decyzją z dnia 21.12.2011 r. przyznano P. K. jednorazowe odszkodowanie z tytułu 10% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy z dnia 21.12.2009 r.

Jest bezsporne, że P. K. nie odwoływał się od decyzji z dnia 21.12.2011 r.

U P. K. występuje stan po złamaniu trzonów kości prawego przedramienia z uszkodzeniem tylnej grupy mięśni prostowników nadgarstka z wtórnym uszkodzeniem części czuciowej nerwu promieniowego prawego leczonym operacyjnie. Aktualny uszczerbek na zdrowiu P. K. wynosi 15%.

Dowód: opinia biegłych ortopedy i neurologa k. 206-207.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Strona pozwana oparła zaskarżoną decyzję na treści przepisu art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (dalej ustawa wypadkowa), zgodnie z którym,

jeżeli wskutek pogorszenia się stanu zdrowia stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu będący następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, który był podstawą przyznania jednorazowego odszkodowania, ulegnie zwiększeniu co najmniej o 10 punktów procentowych, jednorazowe odszkodowanie zwiększa się o 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent uszczerbku na zdrowiu przewyższający procent, według którego ustalone było to odszkodowanie, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 2.

Należy dodać, że owo pogorszenie stanu zdrowia skutkujące zwiększeniem stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, aby uprawniało do zwiększenia jednorazowego odszkodowania, musi być następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej - innymi słowy - zdarzenia, w następstwie którego pierwotnie powstało prawo do jednorazowego odszkodowania. Nie wynika to co prawda wprost z przepisu, jednak wykładnia celowościowa, a także systemowa przemawia za tym, aby tylko takie pogorszenie stanu zdrowia kompensowane było podwyższeniem jednorazowego odszkodowania (Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Komentarz, red. prof. Małgorzata Gersdorf, Beata Gudowska, Wydawnictwo: C.H.Beck 2012, wersja elektroniczna, legalis). Na powyższe okoliczności wskazał również w swoim uzasadnieniu Sąd odwoławczy podnosząc, że „na skutek pogorszenia się stanu zdrowia możliwe jest zwiększenie jednorazowego odszkodowania, o ile zwiększeniu ulegnie uszczerbek na zdrowiu, będący następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, który był podstawą przyznania jednorazowego odszkodowania, Nie chodzi tu przy tym o jakikolwiek uszczerbek na zdrowiu, będący następstwem wypadku lub choroby, ale o taki uszczerbek, który był podstawą przyznania jednorazowego odszkodowania podczas poprzedniego orzekania o tymże odszkodowaniu”.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawał fakt, że w dniu 21.12.2009 r. wnioskodawca uległ wypadkowi przy pracy. Natomiast kwestią sporną było ustalenie, czy w wyniku tego wypadku stan zdrowia wnioskodawcy uległ pogorszeniu po tym, jak ustalono wysokość uszczerbku na zdrowiu.

Należy w tym miejscu podkreślić, że wnioskodawca nie kwestionował decyzji z dnia 21.12.2011 r., na podstawie której przyznano mu jednorazowe odszkodowanie z tytułu 10% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy z dnia 21.12.2009 r. Decyzja ta została z kolei wydana w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13.12.2011 r., która powyższy uszczerbek na zdrowiu ustaliła w oparciu o pozycję 123 a tabeli będącej załącznikiem do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania. Pozycja 123 a dotyczy złamania trzonów jednej lub obu kości przedramienia - w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czuciowych - ze zniekształceniem i znacznymi zaburzeniami funkcji i w przypadku prawej ręki zakreśla granice uszczerbku na zdrowiu od 5 do 15%. Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy wypadkowej, oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji.

Zważywszy na to, że ocena stanu zdrowia wnioskodawcy oraz ustalenie istnienia ewentualnego zwiększenia dotychczas stwierdzonego uszczerbku na zdrowiu, w związku z wypadkiem przy pracy, wymagały wiadomości specjalnych, Sąd zasięgnął w niniejszej sprawie opinii kilku biegłych z zakresu ortopedii i neurologii. Wobec pojawiających się coraz większych rozbieżności pomiędzy kolejnymi opiniami biegłych, opiniujących samodzielnie, Sąd zasięgnął opinii zespołu biegłych z zakresu ortopedii i neurologii. Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na opinii tego zespołu mając na uwadze sposób umotywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych wniosków przez biegłych wchodzących w skład zespołu.

Zespół biegłych z zakresu ortopedii i neurologii ustalił, że wnioskodawca w wyniku wypadku przy pracy doznał złamania obu kości przedramienia prawego oraz uszkodzenia mięśni prostownika nadgarstka prawego. W dalszym przebiegu schorzenia okazało się, że doszło również do uszkodzenia włókien czuciowych prawego nerwu promieniowego, co zostało potwierdzone badaniem (...). Dlatego ZUS uznał pierwotnie istnienie uszczerbku na zdrowiu w wysokości 10%, a następnie zwiększył go do 15%. Biegli ci wskazali ponadto, że w przeprowadzonym badaniu przedmiotowym stwierdzili mierne upośledzenie funkcji prawej ręki. Obecne jest przy tym obniżenie czucia

w zakresie prawej ręki mogące odpowiadać uszkodzeniu nerwu promieniowego. W badaniu neurologicznym nie stwierdzono objawów ruchowego uszkodzenia nerwu promieniowego. Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, jak również odnosząc się do pozycji z tabeli uszczerbkowej stosowanych przez innych biegłych opiniujących w tej sprawie oraz przez lekarzy orzeczników ZUS, biegli tworzący zespół stwierdzili, że ich zdaniem uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy powinien być oceniany w oparciu o pozycję 123 a, albowiem pozycja 123 b powinna być stosowana w przypadku znacznego zniekształcenia i dużego ograniczenia ruchomości, czego nie stwierdzili, zaś pozycja 181 w przypadku izolowanych uszkodzeń nerwów, co nie miało miejsca w sytuacji wnioskodawcy. Zespół biegłych z zakresu ortopedii i neurologii ocenił ostatecznie, że aktualny uszczerbek na zdrowiu P. K. wynosi 15%, a zatem odpowiada górnej granicy określonej w pozycji 123 a, z uwagi na współistnienie uszkodzenia nerwu promieniowego i na tym polega zwiększenie uszczerbku na zdrowiu ponad orzeczone pierwotnie 10%.

W ocenie Sądu, powyższe stanowisko zespołu biegłych ortopedy i neurologa należało uznać za prawidłowe. Sąd nie dopatrywał się przesłanek podważających prawidłowość wydanej opinii przez ten zespół. W ocenie Sądu, w sposób jasny i wyczerpujący zespół ten wyjaśnił zagadnienia, które wymagały wiedzy specjalistycznej. Sąd przyjął zatem opinię zespołu biegłych jako podstawę poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Opinia powyższa charakteryzowała się spójnością, była szczegółowo uzasadniona, wnioski nie budziły wątpliwości. Podkreślenia przy tym wymaga, że żadna ze stron nie zakwestionowała opinii wydanej przez zespół biegłych.

Należy podkreślić, że opinia biegłego podlega - jak inne dowody - ocenie według art. 233 § 1 kpc, lecz odróżniają ją szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii biegłego nie jest przedstawienie faktów, lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji w takich kryteriach, jak dowód na stwierdzenie faktów. Jednocześnie, przy ocenie biegłych lekarzy sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w tej opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego (patrz: wyrok SN z dnia 13.10.1987 r., II URN 228/87). Z istoty i celu dowodu z opinii biegłego wynika przy tym, że jeśli rozstrzygnięcie sprawy wymaga wiadomości specjalnych, dowód z opinii biegłych jest konieczny.

Sąd nie mógł jednak podzielić stanowiska wyrażonego przez wnioskodawcę, reprezentowanego przez zawodowego pełnomocnika, w ostatecznym piśmie procesowym z 08.01.2019 r. Wnioskodawca wniósł bowiem o ustalenie, że w wyniku wypadku przy pracy z 21.12.2009 r. doznał co najmniej 15% trwałego uszczerbku na zdrowiu. Skoro otrzymał do tej pory jednorazowe odszkodowanie jedynie za 10% uszczerbku na zdrowiu, to powinien otrzymać tytułem uzupełnienia jeszcze jednorazowe odszkodowanie za 5% trwałego uszczerbku na zdrowiu. Nie doszło przy tym u wnioskodawcy do pogorszenia stanu zdrowia, lecz do zweryfikowania błędnego pierwotnie orzeczenia o 10% uszczerbku na zdrowiu.

Jeszcze raz należy wskazać, że w niniejszym postępowaniu Sąd rozstrzygał odwołanie od konkretnej decyzji odmawiającej wnioskodawcy prawa do wypłaty jednorazowego odszkodowania w związku z pogorszeniem stanu zdrowia z tytułu wypadku przy pracy z dnia 21.12.2009 r. Wydanie orzeczenia zgodnie z wnioskiem zawartym w piśmie z 08.01.2019 r. było niedopuszczalne i stało by w sprzeczności z przepisem art. 12 ust. 2 ustawy wypadkowej będącej podstawą zaskarżonej decyzji. W niniejszym postępowaniu Sąd nie był bowiem uprawniony do „korygowania” pierwotnie ustalonego uszczerbku na zdrowiu, co nastąpiło decyzją z dnia 21.12.2011 r., lecz miał stwierdzić, czy doszło do pogorszenia stanu zdrowia wnioskodawcy.

Zatem uznać należało, że w przypadku wnioskodawcy nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia, jednakże nie uległ zwiększeniu uszczerbek na zdrowiu o co najmniej 10%.

Powyższe okoliczności skutkowały oddaleniem w punkcie I wyroku odwołania wnioskodawcy (art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.).

Strony w niniejszym postępowaniu były reprezentowane przez zawodowych pełnomocników i wobec faktu, że strona pozwana proces wygrała, zgodnie z zasadą wynikającą z treści art. 98 § 1 k.p.c. należał jej się zwrot kosztów procesu, na które w niniejszym przypadku składało się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika. Wynagrodzenie to zostało

ustalone przez Sąd w oparciu o treść § 9 ust. 2 i § 10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w wysokości 300 zł za I i II instancję.